

A photograph of a construction site showing multiple levels of concrete slabs. Each slab is reinforced with a grid of steel rebar cages. The cages are made of dark, rusted steel bars. The concrete is a light grey color. The background shows some greenery and a fence.

Borging van Constructieve Veiligheid onder de Wkb

Versie 1 – 8 november 2023

Inhoud

1. Inleiding	2
2. De Wkb in het (zeer) kort.....	2
3. Gevolgklassen	4
4. Instrumenten voor kwaliteitsborging	6
5. De rol van de kwaliteitsborger	6
6. De rol van de Initiatiefnemer/Opdrachtgever	8
7. De rol van het bevoegd gezag	9
8. De rol van adviseurs (onder wie de constructeur).....	10
9. De rol van uitvoerende bouwbedrijven.....	12

1. Inleiding

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet, en in het kielzog daarvan ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. De Wkb geldt vooralsnog alleen voor bouwwerken in Gevolgklasse 1, zoals grondgebonden woningen, kleine bedrijfspanden en fietsbruggen. Voor verbouwprojecten in Gevolgklasse 1 treedt de Omgevingswet/Wkb in werking per 1 juli 2024. Naar verwachting zal de overheid deze wet de komende jaren ook stapsgewijs van toepassing verklaren voor bouwwerken in de Gevolgklassen 2 en 3.

Welke kansen en/of bedreigingen levert invoering van de Wkb op voor de borging van constructieve veiligheid? Dat is de vraag die de KPCV Taakgroep Wkb zich heeft gesteld. Het resultaat is onder andere dit document, dat we publiceren op KPCV.nl. Daarnaast besteden we de nodige aandacht aan de Wkb in diverse borgingsacties die op het Kennisportaal te vinden zijn.

De KPCV Taakgroep Wkb bestaat uit de volgende personen:

- Dick Bezemer, gemeente Rotterdam en COBc;
- Paul Wolters, gemeente Rotterdam;
- Jos Rooijackers, BouwQ en VKBN (Vereniging KwaliteitsBorgers Nederland);
- Robert Boënné, IR Inspections;
- Andries van de Wal, KWT – Kwaliteits Waterbeheersing Techniek;
- Ivo van den Bosch, JVZ;
- Hans Croes, Croes Bouwtechnisch Ingenieursbureau;
- Eric Brok, ABT;
- Tjebbe Römer, ministerie BZK;
- Dick Stoelhorst, KPCV, voorzitter;
- Dik Spekkink, KPCV, contentmanager.

2. De Wkb in het (zeer) kort

Over de werking van de Omgevingswet, de Wkb en de verschillen met de ‘oude’ situatie is veel goede informatie te vinden op internet. Zie in de eerste plaats de website van het [Instituut voor Bouwkwiteit](#). De factsheet [“Bouwen onder kwaliteitsborging”](#) van het Ministerie BZK is met name gericht opdrachtgevers en kopers van woningen (“consumenten”). Het informatieblad [“Wet kwaliteitsborging voor het bouwen \(Wkb\)”](#) van Bouwend Nederland belicht de materie beknopt vanuit het perspectief van de aannemer. Ook de [animatie](#) die Bouwend Nederland over de Wkb op YouTube heeft geplaatst, is zeer informatief.

In het kort komt het erop neer dat er met de komst van de Omgevingswet een knip komt tussen de ruimtelijke beoordeling en de bouwtechnische beoordeling van een bouwplan. Het bevoegd gezag – de gemeente – blijft verantwoordelijk voor de toetsing van het bouwplan aan het omgevingsplan (voorheen het bestemmingsplan geheten), de eisen van

welstand en eventuele lokale risico's. Hiertoe moet de initiatiefnemer van een project – meestal de opdrachtgever of een ontwikkelaar – een 'Aanvraag Omgevingsplanactiviteit' (OPA) indienen. Voor de bouwtechnische beoordeling moet de initiatiefnemer een door de [TloKB](#)¹ toegelaten kwaliteitsborger inschakelen. Deze controleert of het bouwwerk voldoet aan de bouwtechnische eisen, inclusief de eisen uit het Bbl² op het gebied van constructieve veiligheid. De kwaliteitsborger stelt – in samenwerking met de adviseurs en de aannemer – een risicobeoordeling en een borgingsplan op, waarin hij aangeeft hoe wordt geborgd dat aan de bouwtechnische eisen wordt voldaan.

(Tijdslijn Wkb. Bron: richtlijn "Je bent ervan en je blijft ervan", COBc 2022)

De initiatiefnemer moet minimaal vier weken voor aanvang van de uitvoering een 'melding bouwactiviteit' doen bij het bevoegd gezag. Daarbij moet hij vermelden welke kwaliteitsborger is ingeschakeld. De risicobeoordeling en het borgingsplan worden meegestuurd. Het bevoegd gezag beoordeelt de melding op volledigheid en vraagt eventueel aanvullende informatie op. Het bevoegd gezag heeft niet alleen recht op informatie, maar ook op het afspreken van controlemomenten.

De initiatiefnemer moet het bevoegd gezag uiterlijk twee dagen tevoren informeren over de start bouw. Tijdens de bouw ziet de kwaliteitsborger conform het borgingsplan toe op het voldoen aan de bouwregelgeving en eventuele extra eisen die de initiatiefnemer/opdrachtgever stelt. Als de kwaliteitsborger afwijkingen constateert, meldt hij dat aan de initiatiefnemer en als het ernstig is en niet door de aannemer wordt opgelost, ook aan de gemeente. Indien nodig, kan de gemeente handhavend optreden, bijvoorbeeld door de bouw stil te leggen.

Na afronding van de bouwwerkzaamheden stelt de kwaliteitsborger – als alles goed is – een verklaring op dat er een 'gerechtvaardigd vertrouwen' is dat aan de vigerende bouwregelgeving is voldaan (is er sprake van een strijdigheid, dan is zo'n verklaring niet mogelijk). De initiatiefnemer stuurt deze verklaring samen met een 'dossier bevoegd gezag' naar de gemeente. Het dossier bevoegd gezag bevat onder andere tekeningen en berekeningen van het bouwwerk *as built*. Als alles in orde is, mag de initiatiefnemer het bouwwerk twee weken na deze gereedmelding in gebruik nemen.

¹ TloKB: Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw.

² Bbl: Besluit bouwwerken leefomgeving, voorheen het Bouwbesluit.

Het stroomschema "[Bouwen onder de Omgevingswet en Kwaliteitsborging](#)" op de volgende pagina vat het gehele Wkb-proces nog eens samen, met de belangrijkste actoren en hun rollen in het proces (Bron: Ministerie van BZK).

3. Gevolgklassen

De Wkb stelt eisen aan de manier waarop de kwaliteitsborging moet worden uitgevoerd. Uitgangspunt is daarbij is de ernst van de gevolgen voor gebruikers als er iets mis gaat, met name bij instortingen en brand. Hoe ernstiger de mogelijke gevolgen, hoe zwaarder de eisen. Constructieve veiligheid is naast brandveiligheid maatgevend voor de mate van kwaliteitsborging die de Wkb eist. Er worden drie gevolgklassen onderscheiden:

- **Gevolgklasse 1:** de persoonlijke gevolgen als niet aan de bouwtechnische voorschriften wordt voldaan zijn beperkt. Zie hieronder welke typen bouwwerken in Gevolgklasse 1 vallen;
- **Gevolgklasse 2:** reële kans op persoonlijke gevolgen als niet aan de bouwtechnische voorschriften wordt voldaan. Hierbij valt te denken aan bibliotheken, gemeentehuizen, onderwijsgebouwen en woongebouwen tot 70 meter hoogte;
- **Gevolgklasse 3:** kans op aanzienlijke persoonlijke gevolgen als niet aan de bouwtechnische voorschriften wordt voldaan. Hieronder kunnen vallen bouwwerken zoals metrostations, voetbalstadions, ziekenhuizen en gebouwen hoger dan 70 meter.

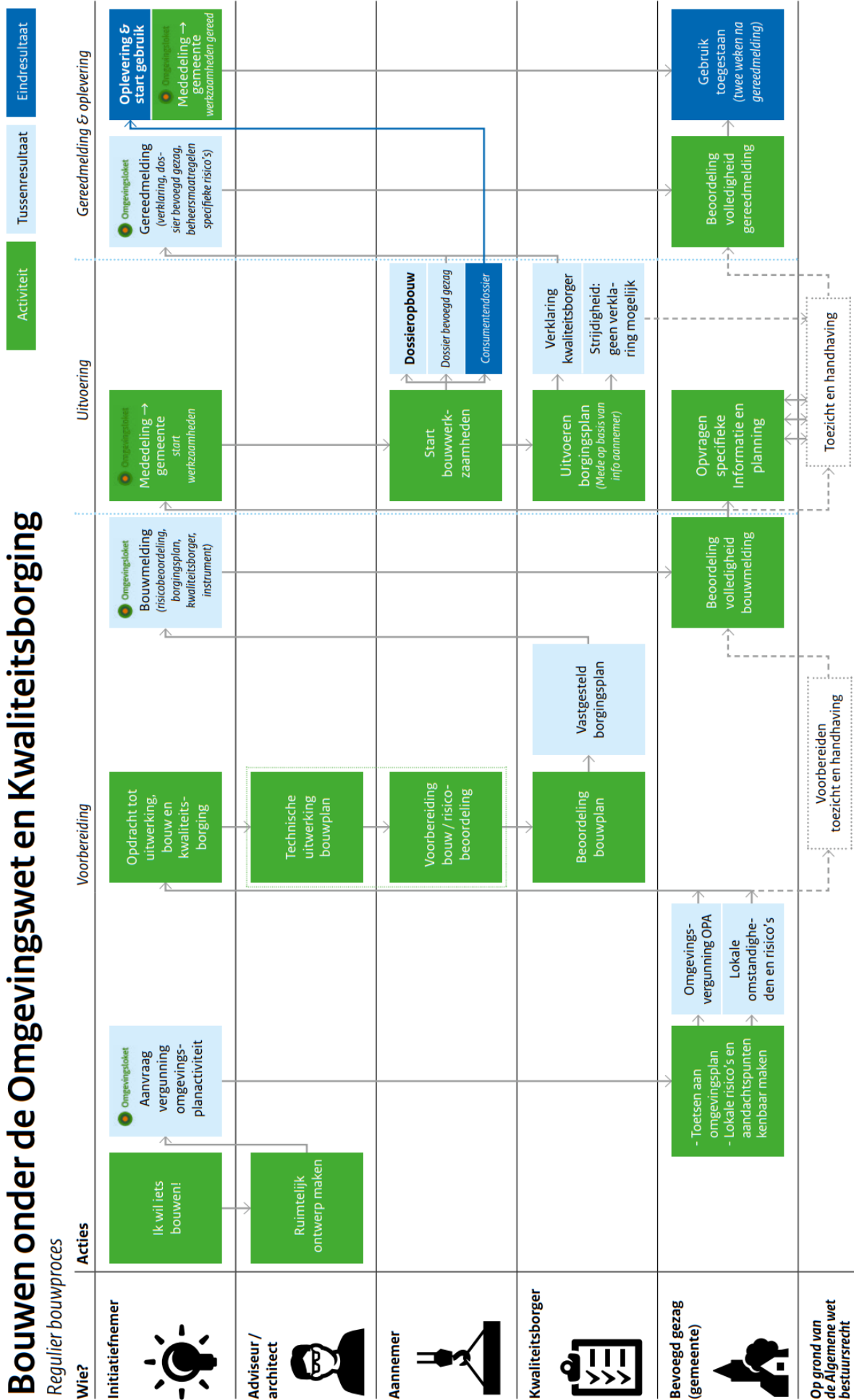
Vooralsnog geldt de Wkb vanaf 1 januari 2024 alleen voor bouwwerken in Gevolgklasse 1 (zowel nieuwbouw als renovatie en zowel bouw als infra). Het gaat om de volgende typen bouwwerken of – zoals het in de wet heet – toepassingsgebieden:

- 1A: Eengezinswoningen;
- 1B: Woonboten;
- 1C: Vakantiehuisjes;
- 1D: Bedrijfsgebouwen (hoofdgebouw);
- 1E: Bedrijfsgebouwen (nevenfunctie);
- 1F: Fiets- en voetgangersbruggen;
- 1G: Overige bouwwerken, bedoeld voor wegen (geen viaducten en dergelijke), vaarwegen, stroomvoorziening, en dergelijke als ze niet hoger dan 20 meter, bovengronds gebouwd en niet waterkerend zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kleine windmolens, keermuren en zendmasten).

Zie verder ook de Factsheet "[De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen: gevolgklassen](#)" Deze Factsheet bevat ook informatie over uitsluitingen. Zo vallen de hierboven genoemde bouwwerken niet onder Gevolgklasse 1 als ze monumenten zijn of wanneer er 'gelijkwaardige oplossingen' zijn toegepast voor de constructieve veiligheid of de brandveiligheid. Zo zijn er meer uitsluitingen.

Bouwen onder de Omgevingswet en Kwaliteitsborging

Regulier bouwproces

Let op: hoewel zij overlappen, zijn de Gevolgklassen uit de Wkb niet hetzelfde als de [Consequence Classes \(CC\)](#) uit de Eurocodes (de NEN-EN 1990-serie).

Onder de Eurocode CC1 vallen:

- Eengezinswoningen met maximaal 4 bouwlagen;
- Landbouwbedrijfsgebouwen;
- Industriegebouwen met maximaal 2 bouwlagen.

4. Instrumenten voor kwaliteitsborging

De kwaliteitsborging onder de Wkb vindt plaats aan de hand van door de TloKB toegelaten methodieken of ‘instrumenten’. De overheid stelt eisen aan deze instrumenten, die te vinden zijn op de website van TloKB: zie [Eisen aan instrumenten voor kwaliteitsborging](#). Zo moet een bouwwerk integraal worden beoordeeld, de TloKB laat geen instrumenten toe die bijvoorbeeld alleen maar toetsen aan de eisen van constructieve veiligheid. Een andere eis is dat binnen de organisatie van een kwaliteitsborger voldoende kennis en ervaring aanwezig moet zijn om een bouwplan, de uitvoering daarvan en de bijbehorende risico's te kunnen beoordelen. Een kwaliteitsborger moet dus ook aantoonbare kennis en ervaring hebben op het gebied van bouwconstructies.

De TloKB houdt een [openbaar register](#) bij van toegelaten instrumenten.

Er zijn (grote) verschillen tussen de verificatiemethoden die binnen de toegelaten instrumenten worden gehanteerd. Er zijn instrumenten die vooral procesmatig controleren of en hoe de constructieve veiligheid is geborgd. Zij leunen sterk op de kwaliteitsborgingssystemen en eigen kwaliteitsregistraties van de adviseurs en bouwers. Andere instrumenten schrijven voor dat de kwaliteitsborgers schaduwberekeningen moeten maken voor draagconstructies. Weer andere zitten er tussenin en hechten bijvoorbeeld veel waarde aan erkende kwaliteitsverklaringen en certificaten voor materialen, producten en bouwmethoden (de kwaliteitsborgers moeten dan wel controleren of die materialen producten en methoden juist worden toegepast, zie ook het KPCV-document [Toepassing van systemen en producten binnen de eigen randvoorwaarden](#)).

Het is logisch dat met de verschillen in verificatiemethoden ook de mate van benodigde constructieve expertise verschilt.

5. De rol van de kwaliteitsborger

De Wkb regelt dat private kwaliteitsborgers vergunningplichtige bouwwerken mogen toetsen op het voldoen aan de vergunning en bouwvoorschriften. Een kwaliteitsborger is een onafhankelijk, deskundig bureau dat is erkend voor de toepassing van één of meer instrumenten voor kwaliteitsborging (zie hoofdstuk 4 van deze notitie). De TloKB houdt een

openbaar [register van erkende kwaliteitsborgers](#) bij, met vermelding van de instrumenten die zij mogen gebruiken.

Een belangrijke rol is weggelegd voor de instrumentaanbieders (ook te vinden in het openbaar register):

- zij formuleren de eisen waaraan kwaliteitsborgers moeten voldoen om hun instrumenten te mogen gebruiken (deze eisen m.b.t. onder andere opleiding en ervaring worden vermeld in de instrumenten);
- zij toetsen of gegadigde kwaliteitsborgers aan die eisen voldoen;
- zij verlenen hen toestemming de instrumenten te gebruiken;
- zij zien toe op een correcte toepassing in de praktijk en kunnen kwaliteitsborgers sancties opleggen wanneer deze onvoldoende presteren, bijvoorbeeld door een tijdelijke schorsing of – in het uiterste geval – door intrekking van de toestemming om het betreffende instrument te gebruiken.

Een kwaliteitsborger:

- moet volgens de wet onafhankelijk zijn; dat wil zeggen: het bedrijf mag niet betrokken zijn bij het ontwerp, de bouw, het onderhoud en dergelijke van het bouwwerk waarvoor het de borging doet;
- moet integrale borging kunnen aanbieden, op alle aspecten waaraan het Bbl eisen stelt. Een kwaliteitsborger moet daarom in principe alle disciplines in huis hebben, maar kan het toetsen van – bijvoorbeeld – de constructieve veiligheid eventueel uitbesteden aan een deskundig constructieadviesbureau;
- toetst ontwerp en uitvoering risicogestuurd en dient ook inspecties op de bouwplaats uit te voeren;
- is zelf niet verantwoordelijk voor de te leveren kwaliteit, die verantwoordelijkheid blijft berusten bij de bouwende partijen.
- kan een project niet stilleggen als hij ernstige afwijkingen constateert, maar kan die melden bij de gemeente. Wanneer een afwijking tot een verkeerde, onomkeerbare situatie leidt, is de borger *verplicht* om dat te melden. Na een melding kan de gemeente handhavend optreden en eventueel de bouw stilleggen;
- heeft zelf één formele sanctiemogelijkheid, dat is aan het eind van het proces afzien van verstrekking van de verklaring van gerechtvaardigd vertrouwen dat aan de regelgeving is voldaan.

De erkende kwaliteitsborgers zijn verenigd in de VKBN (Vereniging KwaliteitsBorging Nederland). De vereniging heeft de ambitie om samen met haar leden de Wkb optimaal te implementeren en uit te voeren. Zie verder de [website van VKBN](#).

KPCV doet de volgende aanbevelingen aan kwaliteitsborgers.

- Bij sommigen bestaat ten onrechte het idee dat vooroverleg met de gemeente niet meer kan plaatsvinden onder de Wkb. Het bevoegd gezag staat open voor overleg, zeker nu alle partijen nog moeten wennen aan de nieuwe situatie. Overleg kan gaan over hoe je omgaat met de regelgeving in heel specifieke omstandigheden.

Als voorbeeld: moet je normen voor windbelasting onverkort toepassen als het een nieuw gebouw in een bestaande rij betreft?

- U bent voor het opstellen van een risicobeoordeling en een borgingsplan sterk afhankelijk van de informatie die adviseurs en het uitvoerend bouwbedrijf u verstrekken. Maak zo snel mogelijk afspraken met deze partijen over de uitwisseling van informatie. Sta open voor samenwerking en zoek de synergie.
- Neem bij twijfel over conformiteit met de regelgeving contact op met het bevoegd gezag.
- Wanneer u ten tijde van de gereedmelding non-conformiteiten constateert, meld die dan bij het bevoegd gezag.

6. De rol van de Initiatiefnemer/Opdrachtgever

In de ‘oude’ situatie verloopt de aanvraag omgevingsvergunning in twee fasen. In de eerste fase toetst het bevoegd gezag een globaal ontwerp aan het Omgevingsplan (voorheen Bestemmingsplan) en, indien van toepassing, redelijke eisen van welstand. In de tweede fase volgt de toetsing door het bevoegd gezag aan de eisen van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl, voorheen Bouwbesluit).

Onder de Wkb vervalt alleen de tweede fase. Het bevoegd gezag (de gemeente) blijft verantwoordelijk voor de toetsing van een aanvraag Omgevingsplanactiviteit (OPA) aan het Omgevingsplan en welstandseisen en verleent op basis daarvan al of niet een omgevingsvergunning. Het is aan de initiatiefnemer/opdrachtgever om aan te (laten) tonen dat het eindresultaat voldoet aan de eisen uit het Bbl.

De initiatiefnemer/opdrachtgever moet daartoe een ‘toegelaten instrument’ kiezen (zie hoofdstuk 5) en een erkende kwaliteitsborger aanstellen die toestemming heeft om het betreffende instrument te gebruiken (zie hoofdstuk 6). De kwaliteitsborger stelt een risicobeoordeling (inclusief eventuele lokale risico’s) en een borgingsplan op, waarin hij aangeeft hoe wordt geborgd dat aan de bouwtechnische eisen wordt voldaan. De initiatiefnemer moet minimaal vier weken voor aanvang van de uitvoering een ‘melding bouwactiviteit’ doen bij de gemeente. Daarbij moet hij vermelden welke kwaliteitsborger is ingeschakeld. De risicobeoordeling en het borgingsplan worden meegestuurd (zie verder ook hoofdstuk 1 en de factsheet [“Bouwen onder kwaliteitsborging”](#) van het Ministerie BZK).

KPCV adviseert Initiatiefnemers/Opdrachtgevers om zich bij de keuze van een instrument voor kwaliteitsborging en een erkende kwaliteitsborger de volgende vragen te stellen:

- Past het instrument bij het bouwwerk dat ik wil realiseren in deze specifieke context en op deze specifieke locatie?
- Past het instrument bij het belang dat ik hecht aan een goede kwaliteitsborging in het algemeen en de borging van de constructieve veiligheid in het bijzonder?
- Is de beoogde kwaliteitsborger opgenomen in het [register van TloKB](#)?

- Heeft de beoogde kwaliteitsborger toestemming voor het gebruik van het gekozen instrument?
- Heeft de kwaliteitsborger zelf gekwalificeerde constructeurs in dienst of besteedt het bedrijf de borging van constructieve veiligheid aan een extern constructieadviesbureau? Heb ik in dat geval invloed op de keuze?
- Voert de kwaliteitsborger inspecties uit op de bouwplaats op momenten en onderdelen die bepalend zijn voor de constructieve veiligheid van het bouwwerk in de gebruiksfase?

Daarnaast doet KPCV de volgende aanbevelingen aan Initiatiefnemers/Oprachtgevers:

- Maak goede contractuele afspraken met de kwaliteitsborger over informatie-uitwisseling en tussentijdse rapportages.
- Bedenk dat u er als vergunninghouder publiekrechtelijk voor verantwoordelijk bent dat het bouwwerk uiteindelijk voldoet aan de bouwregelgeving. Zie erop toe dat de kwaliteitsborger onverhoopte ernstige afwijkingen die hij constateert tijdens de uitvoering, niet alleen bij u, maar ook bij het bevoegd gezag meldt.
- Bedenk dat u de erkende kwaliteitsborger niet alleen de toetsing aan de bouwregelgeving kunt opdragen, maar ook toetsing van ontwerp en uitvoering aan de eisen die u zelf aan het bouwwerk stelt in het Programma van Eisen of de Vraagspecificatie.
- Naast een Dossier bevoegd gezag dient de bouwer na afronding van een bouwproject informatie aan te leveren aan de opdrachtgever (professioneel of particulier) over wat er gebouwd is (zie ook dit [artikel over het Consumentendossier](#) op het Informatiepunt Leefomgeving).
De wet laat toe dat bouwer en opdrachtgever-consument kunnen afspreken om zo'n dossier *niet* te leveren. Verlang als u zelf professioneel of particulier opdrachtgever bent, altijd een Consumentendossier.

7. De rol van het bevoegd gezag

Hoewel in de sector veelal de gedachte leeft dat de bouwtoezichttaken van het bevoegd gezag onder de Wkb minder zullen worden, is dat nog maar de vraag. Het [Bestuursakkoord](#) tussen de VNG en het ministerie BZK vormt een belangrijke basis voor de invulling van de rol van het bevoegd gezag (zie over dit akkoord ook [dit nieuwsbericht](#) op KPCV). Hierin is namelijk geregeld dat het bevoegd gezag haar volledige handhavende taak behoudt.

Een gedeelte van het werk van Bouw- en Woningtoezicht (BWT) wordt door de kwaliteitsborger uit handen genomen, maar veel taken blijven bestaan en er ontstaan ook nieuwe taken. Zo ziet de kwaliteitsborger “slechts” toe op de hoofdstukken 4 (Nieuwbouw) en 5 (Verbouw) van het Bbl. Toezicht op de hoofdstukken 3 (Bestaande bouw), 6 (Gebruik van Bouwwerken) en 7 (Bouw- en sloopwerkzaamheden) blijft bij het bevoegde gezag.

Kortom: veel toezichtstaken en álle handhavingstaken blijven bij het bevoegd gezag.

Nieuwe taken zijn bijvoorbeeld:

- afstemmen met initiatiefnemers en kwaliteitsborgers bij vragen over bijvoorbeeld gevolgklasse, instrumenten, kwaliteitsborgers enzovoort;
- registreren van ontvangen ‘meldingen bouwactiviteit’
- checken van de meldingen: gevolgklasse, gekozen instrument, gekozen kwaliteitsborger;
- beoordelen van de risicobeoordeling en het borgingsplan, eventueel opnemen van informatie- en controlemomenten;
- toezicht op informatie- en controlemomenten (risicogestuurd);
- handhaven op verzoek van de kwaliteitsborger, TloKB of op eigen initiatief;
- beoordelen of er sprake is van gelijkwaardigheid;
- checken van de ontvangen verklaring van de kwaliteitsborger na gereedmelding;
- beoordelen en archiveren van het dossier bevoegd gezag;
- eventueel tegenhouden van de ingebruikname binnen tien dagen na de gereedmelding.

Nadere informatie over de rol van het bevoegd gezag onder de Wkb en aanbevelingen over de praktische invulling daarvan zijn te vinden in de

[“Leidraad Constructieve veiligheid voor gevolgklasse 1 bij inwerkingtreding van de Wkb – Je bent ervan en je blijft ervan”](#) (COBc, juni 2023)

Deze leidraad legt de nadruk op de constructieve kant. Het document is breed opgezet en bevat heel veel nuttige informatie voor iedereen die met het gemeentelijk bouwtoezicht heeft te maken, waaronder het lokale bestuur, het management en zeker ook de mensen die met het VTH beleid bezig zijn.

8. De rol van adviseurs (onder wie de constructeur)

De onafhankelijke kwaliteitsborger neemt in een project in feite de taak van het bevoegd gezag over om te controleren of het ontwerp voldoet aan de eisen uit het Bbl. Dit ontslaat de adviseurs niet van hun verplichting om de kwaliteit van het eigen proces en product te borgen. Net zomin als je in de ‘oude’ situatie eigen kwaliteitscontrole wel kunt overslaan omdat “de gemeente er toch nog naar kijkt”, kun je dat onder de Wkb doen “omdat de opdrachtgever immers een kwaliteitsborger heeft aangesteld”! De onafhankelijke kwaliteitsborger is niet verantwoordelijk voor de kwaliteit van het ontwerp.

De kwaliteitsborger toetst risicogestuurd en zal het ontbreken van aantoonbare interne kwaliteitszorg bij een adviseur als een risico aanmerken. Bijgevolg zal de kwaliteitsborger strenger inhoudelijk controleren (overigens nog steeds risicogestuurd), met als gevolg vertragingen in het ontwerpproces en hogere kosten voor de opdrachtgever. Kunt u daarentegen aantonen dat uw kwaliteitssysteem op orde is (bijvoorbeeld door certificering), dan zal de kwaliteitsborger inhoudelijke controles tot een noodzakelijk minimum kunnen beperken.

Inhoudelijk verandert er niets in het werk en de verantwoordelijkheid van adviseurs. Procesmatig verandert er wel het een en ander. Zo zal het ontwerpteam niet langer toewerken naar een ‘aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen’. In plaats daarvan werkt het ontwerpteam aan een plan op basis waarvan de onafhankelijk kwaliteitsborger een risicobeoordeling en borgingsplan voor de uitvoering kan opstellen. Ervaringen uit Wkb proefprojecten leren dat het ontwerp daartoe eigenlijk al in de fase van het Uitvoeringsgereed Ontwerp (UO) moet verkeren. De risicobeoordeling en het borgingsplan moeten worden meegestuurd met de melding aan het bevoegd gezag. Ook uit het feit dat dit uiterlijk vier weken voor aanvang van de uitvoering moet gebeuren, valt af te leiden dat het UO op dat moment al vergevorderd, zo niet afgerond moet zijn.

Een ander verschil is dat de externe toetsing aan het Bbl niet op één moment (na indiening van de aanvraag omgevingsvergunning) zal plaatsvinden. De onafhankelijke kwaliteitsborger zal in principe gedurende het hele ontwerptraject toetsen, van globaal naar specifiek (afhankelijk van het door de opdrachtgever gekozen borgingsinstrument). Een mogelijk voordeel hiervan is dat het proces niet stil komt te liggen tijdens de behandeling van de aanvraag omgevingsvergunning door het bevoegd gezag.

KPCV adviseert adviseurs – en in het bijzonder constructeurs – het volgende.

- Verdiep u in het instrument voor kwaliteitsborging dat de opdrachtgever heeft gekozen, zodat u voorbereid bent op wat u kunt verwachten.
- De beste strategie is vervolgens om, ondersteund door adequate interne kwaliteitsborging, zelf aan te tonen dat het ontwerp op uw vakgebied voldoet (of gaat voldoen) aan het Bbl. Daarmee minimaliseert u de controledruk van de kwaliteitsborger en de kosten voor de opdrachtgever.
- Zoek de samenwerking met de kwaliteitsborger. Maak tevoren goede afspraken over wanneer deze welke informatie van u nodig heeft om zijn werk efficiënt te kunnen doen.
- Wanneer u coördinerend constructeur bent op een project, doet u in de uitvoeringsfase veel werk en produceert u veel informatie die van groot belang is voor de kwaliteitsborger (zeker als u een coördinerend constructeur “nieuwe stijl” bent conform [BRL 5022](#)). Maak – mede om dubbel werk door de kwaliteitsborger te voorkomen – goede afspraken met de initiatiefnemer en de kwaliteitsborger over taakverdeling en informatie-uitwisseling.
- Het uitvoerend bouwbedrijf dient bij oplevering het ‘Dossier bevoegd gezag’ in te dienen, dat de documentatie van het bouwwerk *as built* bevat. Wanneer het bouwbedrijf daarvoor zelf geen capaciteit in huis heeft, kunt u de bouwer aanbieden om voor uw vakgebied de documentatie *as built* te verzorgen. Hetzelfde geldt voor het [Consumentendossier](#).

9. De rol van uitvoerende bouwbedrijven

Voor informatie over de rol van bouwbedrijven onder de Wkb en aanwijzingen voor de praktische invulling daarvan verwijzen wij graag naar de [pagina over de Wkb](#) op de website van Bouwend Nederland. Daar is zeer veel nuttige informatie te vinden. De privaatrechtelijke veranderingen die voor bouwbedrijven gepaard gaan met de invoering van de Wkb, hebben wellicht een nog (veel) grotere impact dan de Wkb zelf. Temeer daar deze veranderingen vanaf 1 januari 2024 niet alleen gelden voor bouwwerken in Gevolgklasse 1, maar voor alle bouwwerken. Het betreft onder andere de uitbreiding van de waarschuwingsplicht en de aansprakelijkheid voor gebreken die na oplevering worden ontdekt. Beknopte informatie hierover staat in het [Wkb infoblad](#) van Bouwend Nederland.

Specifiek op het gebied van constructieve veiligheid adviseert KPCV bouwbedrijven het volgende.

- Zorg er in de eerste plaats voor dat uw eigen kwaliteitsborgingssysteem aantoonbaar op orde is. De kwaliteitsborger zal zijn borgingsplan hier mede op afstemmen.
- Faciliteer het overleg, de samenwerking en afstemming tussen de kwaliteitsborger en de coördinerend constructeur.
- Als u al vroeg in het project bent betrokken, bijvoorbeeld als ontwikkelende aannemer of binnen een D&B-, E&B- of bouwteamcontract, dan hebt u ook een actieve rol in relatie tot de kwaliteitsborger. Kijk in dat geval ook naar de aanbevelingen voor opdrachtgever en adviseurs.
- De kwaliteitsborger is voor de uitvoering van zijn taak in hoge mate afhankelijk van de informatie die u als bouwer aan hem verstrekt. Maak tevoren harde afspraken met de kwaliteitsborger over welke informatie u op welke tijdstippen dient te leveren.
- De kwaliteitsborger dient ook inspecties op de bouwplaats uit te voeren. Er kan veel verschil zitten in hoe borgers dat oppakken. Zorg voor duidelijkheid over het aantal bouwplaatsinspecties dat u mag verwachten, stem dit aantal en de planning af met de kwaliteitsborger. Inspecties zijn het meest effectief bij constructies die later aan het zicht worden onttrokken, zoals funderingen, wapening van betonconstructies, belangrijke aansluitdetails, ...
- Begin zo vroeg mogelijk in het uitvoeringsproces met het verzamelen en documenteren van bewijsmateriaal Denk daarbij bijvoorbeeld aan certificaten en attesten voor constructieve systemen en producten, rapportages van de coördinerend constructeur, keuringsrapporten en dergelijke. Maak afspraken met onderaannemers/leveranciers van deelconstructies over welk bewijsmateriaal zij moeten leveren.
- Houd er rekening mee dat het samenstellen van een dossier bevoegd gezag een aanzienlijke (extra) inspanning vraagt van u en uw onderaannemers/leveranciers. Maak hierover passende contractuele afspraken met de initiatiefnemer/opdrachtgever. Begin tijdig met de opbouw van het dossier, wacht niet tot na de

oplevering. Overweeg inschakeling van de ontwerpend en/of coördinerend constructeur voor het vervaardigen van tekeningen en berekeningen van de draagconstructies *as built*.

- Checklist inhoud dossier bevoegd gezag m.b.t. constructies *as built* (Bron: [Leidraad COBc, juni 2022](#)):
 - Toelichting op het constructief ontwerp (niet verplicht, wel aanbevolen);
 - Grondonderzoek, funderingsadvies, controlesonderingen van de vaste al dan niet met grondverbetering, kalenderstaten of akoestische doormeting van in het werk gevormde funderingspalen;
 - Constructieve plattegronden van alle bouwlagen, inclusief fundering en palenplan;
 - Gewichtsberekening, stabiliteitsberekening, hoofd- en detailberekening van alle te vervaardigen onderdelen, zowel in situ als prefab;
 - Controleberekeningen van alle te wijzigen bestaande onderdelen;
 - Vorm- en wapeningstekeningen van alle in het werk te storten onderdelen;
 - Detailtekeningen van alle (prefab\O constructies in beton, staal, aluminium en hout;
 - Constructieve veiligheid bij brand (bijvoorbeeld compartimentering)
 - Resultaat van ondernomen borgingsmaatregelen:
 - Welke constructieve onderdelen (berekening en tekening) zijn gecontroleerd door de kwaliteitsborger / coördinerend constructeur (onderbouwing met een toetsrapport);
 - Welke constructieve onderdelen zijn in het werk gecontroleerd door een constructief bekwaam toezichthouder (onderbouwing met foto's).